

Hvor kommer vi fra

- vore danske historiske rødder

I Danmark har baptisterne de historiske rødder godt plantet i de "gudelige vækkelser", der som græsrodsbevægelse opstod i første halvdel af 1800 tallet rundt omkring i landet. På Sjælland, Langeland og flere steder i Jylland.

I Aalborg opstod der en kreds af åndeligt søgende bibellæsere omkring kommandersergent Ole Nielsen Føltved, som boede i Sct. Hans Gade i Aalborg midtby.

Denne kreds opstod, som flere andre "vakte kredse" rundt i landet, som en protest mod den rationalisme, der flere steder prægede visse lutherske præsters forkyndelse. Ud fra de "gudelige vækkelser" dannedes også Grundtvigianismen og Indre Mission.

Baptisterne var dermed ikke alene om "oprøret mod statskirken", selvom det var dem, der drog de mest vidtrækkende konsekvenser ved, gennem troendes dåb (voksendåb), at træde ud af statskirken og danne egne menigheder, hvilket ikke skete uden genvordigheder med den etablerede kirke.

De første blev døbt i København 27. oktober 1839. Året efter fulgte Langeland og Aalborg efter. Det var aften den 1. oktober 1840.

De første seks blev døbt i Limfjorden tæt på det sted, hvor Limfjordstunnelen i dag fører under fjorden.

Senere samme aften blev Aalborgs - og dermed Jyllands - første baptistmenighed stiftet i Ole Nielsen Føltveds hjem og med ham som leder.

Møderne i Føltveds hjem fortsatte på trods af myndighedernes chikane, så som "belærende samtaler", bødestraf, fængsel og tvangsdåb af de små børn.

På et møde "den 18. marts 1843 sker der et revolutionerende nybrud.

Man vedtager at sende brødre ud syd for fjorden for to og to at tale Guds ord med befolkningen.

Med dette missionsinitiativ frigør menigheden sig ubevidst af det snævre bymiljøes isolation, stridigheder og konflikter for i stedet at få øje på opgaverne, der venter." ("Glimt" side 7)

Der blev holdt mange møder i egnene syd for Aalborg og mange mennesker tilsluttede sig de baptistiske synspunkter, hvilket ikke bekom alle præster i statskirken vel.

I Torderup, og egnen deromkring, opstod der en trofast kreds, hvoraf 27 lod sig døbe i 1845. Til trods for at bøderegn, fængsel, tvangsdåb og "irrettesættende samtaler" var en tilbagevendende del af hverdagen, blev der stadig flere der tilsluttede sig de baptistiske kredse både syd og nord for fjorden.

5. juni 1849 satte Frederik den 7. sit navn under Danmarks Riges Grundlov, hvori der står:

"Borgerne har ret til at forene sig i Samfund for at dyrke Gud på den Måde, der stemmer med deres Overbevisning. Og ingen kan på Grund af sin overbevisning berøves Adgang til den fulde Nydelse af borgerlige og politiske Rettigheder."

"Efter årenes kamp mod myndighedernes intolerance og overgreb kan danske baptister nu frit dyrke Gud efter deres samvittigheds overbevisning." ("Glimt" side 8)

I sidste del af 1800 tallet var den baptistiske bevægelse på Aalborg kanten efterhånden talrig og geografisk udbredt.

I 1879 delte Aalborgmenigheden sig i Aalborg Menighed med 46 medlemmer og Syd-Aalborg Menighed med 165 medlemmer.

Syd-Aalborg Menighed ændrede i 1939 navn til Østhimmerlands Baptistmenighed.

Efterhånden, som selv storstuerne blev for små til at rumme de mange mødedeltagere, blev der i årenes løb bygget eller købt mødehuse.

Det første hus blev bygget i Oppelstrup 1867, hvor den i 1851 oprettede hverdagsskole fik til huse. Her oprettedes Baptistsamfundets første teologiske seminarium i 1870 og i 1891 Baptistsamfundets første højskole, der senere flyttede til Gistrup.

I 1880'erne havde menigheden ikke mindre end 17 forskellige mødepladser. Efterhånden opstod der behov for mødesale forskellige steder i Østhimmerland. Menigheden erhvervede sig derfor huse i Nr. Kongerslev og Sdr. Kongerslev.

I 1900 oprettedes Aalborg – Hadsund jernbanen, og med den får Vårst en central placering i menighedens store område. Menigheden besluttede, at der skulle bygges kirke i Vårst og kirken blev indviet den 31. maj 1903.

I 1924 indviedes kirken i Hellum, og dermed havde menigheden mødesale og kirker fordelt over det meste af menighedens område.

Menigheden var gennem årene drevet af en begejstring for at dele evangeliet med andre.

Der blev gennem årene inviteret til møder i adskillige hjem og til teltmøder om sommeren i forskellige små bysamfund.

Ud fra det store fællesskab voksede små fællesskaber. Søndagsskole, møder for kvinder og mænd, ungdomsforening, juniorarbejde, kor, hornorkester og bibelgrupper. Fællesskaber, hvis formål var på hver deres måde, at give det glade budskab om Jesus videre til andre mennesker.

Med Hadsundbanens anlæggelse, og senere bilen som transportmiddel, centraliseredes menighedens virke med tiden omkring Vårst og Hellum.

I dag er der alene gudstjenester og mødevirksomhed i Vårst, de andre bygninger er afhændet. Dog har spejderne i Hellum eget spejderhus.

Menigheden, der tidligere har haft en decentral mødekultur med lokalforankrede mødesteder, har i dag et centralt mødested i den renoverede og udbyggede kirke i Vårst. Her holdes møder, her fejres gudstjeneste, herudfra sendes menigheden i Jesu navn ud til det daglige virke.

Østhimmerlands menighed er stadig en menighed, der under de forhold og med de muligheder, der er i dag, forsøger at dele evangeliets glade budskab med andre mennesker.

Artiklen her er i nogen grad blevet til på baggrund af oplysninger fra:

"Glimt af Østhimmerlands Baptistmenigheds historie 150 år"

Erling Nielsen, 1990

Yderligere læsning om danske baptisters historie kan findes i:

"Et kirkesamfund bliver til"

Bent Hylleberg og Bjarne Møller Jørgensen, Føltveds Forlag 1989

Og Baptistkirkens hjemmeside:

www.baptistkirken.dk

www.baptisthistorie.dk

www.anabaptist.dk